

Kvalitetskontrollen av revisorer for 2015:

Vesentlig bedring

Resultatet av kvalitetskontrollen for 2015 viser en vesentlig forbedring i forhold til 2014. Godkjente kontroller utgjorde totalt 91,2 % i 2015 mot 65,5 % i 2014. Fem (2,9 %) av de kontrollerte revisorene får oppfølgingskontroll i 2016, mot 56 (33,3 %) i 2015.

Artikkelen er forfattet av:

Statsautorisert revisor
Trond Kjetil Rogstad
Fagsjef kvalitetskontroll Revisorforeningen

Hos ti (5,9 %) av revisorene ble det konstatert såpass alvorlige feil eller vesentlige mangler at de ble innrapportert til styret i DnR for videre behandling. I 2014 ble to (1,2 %) oversendt til styret. Styret vedtok å innrapportere ni av disse ti til Finanstilsynet, mens én ble tilbakesendt til kvalitetskontrollen for oppfølgingskontroll i 2016.

Det ble gjennomført 170 kontroller i 2015 mot 168 i 2014. I 2015 omfattet kvalitets-

kontrollordningen 854 oppdragsansvarlige medlemmer, mot 864 i 2014.

Styret vedtok at fra og med 2015 skulle alle ikke-godkjente oppfølgingskontroller oversendes styret, mens man tidligere kunne ha to oppfølgingskontroller før oversendelse til styret.

Videre ble det vedtatt at alle som ikke tilfredsstilte kravene til etterutdanning også skulle oversendes styret. Dette har medført at antall saker oversendt til styret for 2015 har økt i forhold til fjoråret.

Totaloversikt over utførte kontroller av revisjonsvirksomhet i privat sektor

	2015		2014		2013	
	Antall	%	Antall	%	Antall	%
Godkjent uten kommentarer	99	58,2	48	28,6	57	32,6
Godkjent med forbedringer	56	33,0	62	36,9	78	44,6
Handlingsplan og ny kontroll	5	2,9	56	33,3	38	21,7
– revisjon	5	2,9	49	29,2	34	19,4
– andre forhold	0	0,0	7	4,1	4	2,3
Oversendt styret i DnR	10	5,9	2	1,2	2	1,1
Totalt utførte kontroller	170	100	168	100	175	100

	2015		2014		2013	
	Antall	%	Antall	%	Antall	%
Godkjent	77	60,7	34	25,4	45	31,3
Godkjent med forbedringer	40	31,5	54	40,3	67	46,5
Handlingsplan og ny kontroll, fordelt på:	5	3,9	46	34,3	32	22,2
– revisjon	5	3,9	40	29,9	31	21,5
– andre forhold	0	0	6	4,4	1	0,7
Oversendt styret i DnR	5	3,9	0	0,0	0	0,0
Utførte ordinære kontroller	127	100	134	100	144	100

	2015		2014		2013	
	Antall	%	Antall	%	Antall	%
Tiltakene gjennomført tilfredsstillende	38	88,4	22	64,7	23	74,2
Fortsatt oppfølging	0	0,0	10	29,4	6	19,4
– revisjon	0	0,0	9	26,5	3	9,7
– andre forhold	0	0,0	1	2,9	3	9,7
Oversendt styret i DnR	5	11,6	2	5,9	2	6,4
Utførte oppfølgingskontroller	43	100	34	100	31	100

Ordinære kontroller – revisjonsvirksomhet i privat sektor

Av de 127 ordinære kontrollene, er fem (mot 0 i 2014) oversendt styret i år, mens fem (mot 46 i 2014) revisorer får fornyet kontroll. Tre er oversendt styret pga. svak utførelse av revisjonen, én på grunn av mangel med etterutdanning og én fordi selskapet ikke tilfredsstillte konsesjonsvilkårene. Godkjente kontroller utgjorde totalt 92,2 % for 2015 mot 74,6 % for 2014.

Oppfølgingskontroller – revisjonsvirksomhet i privat sektor

Av de 43 oppfølgingskontrollene, ble fem oversendt til styret, ingen får ny kontroll neste år. Fire ble oversendt styret pga. svak utførelse av revisjonen, hvorav én også på etterutdanning. Det var én oppfølgingskontroll som ikke lot seg gjennomføre. Godkjente kontroller utgjorde totalt 88,4 % for 2015 mot 64,7 % for 2014.

Fokusområder

For hvert kontrollår foreslår styret i Revisorforeningen noen områder som kvalitetskontrollen skal ha ekstra fokus på og kontroll av. Fokusområdene godkjennes av Finanstilsynet.

For 2015-kontrollen ble følgende fokusområder godkjent av Finanstilsynet:

- Revisjon av inntekter og kundefordringer
- Fortsatt drift (ISA 570) og hendelser etter balansedagen (ISA 560)
- Fortsettelsesvurderinger ved gjentatte lovbrudd
- Etterlevelse av hvitvaskingsreglene

Funn i årets kvalitetskontroll

Revisorenes forståelse av virksomhetene de reviderer er stort sett tilfredsstillende, men det er avdekket enkelte tilfeller hvor denne forståelsen ikke er dokumentert eller er for lite dokumentert i arbeidspapirene. Revisjon av inntekter er et krevende område. Særlig gjelder det fullstendighet av inntekter. Her finner kvalitetskontrollen at praksis i en del tilfeller ikke tilfredsstillende i revisjonsstandardene.

Når det gjelder revisjon av kundefordringer, synes dette stort sett tilfredsstillende revidert. Det samme gjelder revisjon av fortsatt drift (ISA 570) og hendelser etter balansedagen (ISA 560).

Det ble konstatert en del mangler vedrørende fortsettelsesvurderinger ved gjentatte lovbrudd. I noen tilfeller burde nok revisor ha frasagt seg oppdragene. Revisorene må bli flinkere til å påpeke kritikkverdige forhold i nummererte brev og ikke minst sette en tidsfrist for når disse senest må være i orden og samtidig varsle ev. oppsigelse.

Det ble konstatert fem tilfeller hvor hvitvaskingsreglene ikke var tilfredsstillende fulgt.

To av de kontrollerte hadde ikke oppfylt kravet til pliktig etterutdanning pr. 31.12.2014.

Svak eller mangelfull dokumentasjon

Andre funn som kan nevnes, er mangelfull revisjon av varelager, verddivurdering av anleggsmidler, feilaktig datering av fullstendighetserklæringen, ikke avgitt nummererte brev, feilaktig signering av følgeskriv og næringsoppgaven, ikke inngått avtale med andre revisorer ved sykdom og generelt svak dokumentasjon. Dokumentasjon er fortsatt et forbedringsområde. Ved vurderingen av etterlevelsen av revisjonsstandardene tar kvalitetskontrollen utgangspunkt i dokumentasjonen av revisjonens utførelse.

I 2015 har kontrollørene sett etter om det er dokumentert at kravet etter ISQC 1 pkt. 48 om gjennomføring av sykliske inspeksjoner av fullførte revisjonsoppdrag, er oppfylt. Det ble også i denne kontrollen avdekket en del tilfeller hvor det ikke var gjennomført syklisk inspeksjon av fullførte oppdrag. Til sammen gjaldt det åtte av de kontrollerte revisorene, mot 24 året før. Dette gjelder særlig alenepraktiserende revisorer som må engasjere andre revisorer til å foreta inspeksjon av fullførte oppdrag. Forholdet følges opp ved at revisorene dette gjelder, må sende inn dokumentasjon til kvalitetskontrollen som bekrefter at slik syklisk inspeksjon er gjennomført av minst ett revisjonsoppdrag innen 31. august 2016.

De som får oppfølgingskontroll i 2016, har gjennomgående svak eller manglende dokumentasjon av nødvendige handlinger og vurderinger, manglende revisjon av vesentlige regnskapsposter og/eller feil rapportering fra revisors side. Hos de revisorene som får ny kontroll neste år, er det også i flere tilfeller mangelfull revisjon av inntekter.

Totalt 12 revisorer får brev med oppfølging av andre forhold enn revisjon. Dette gjelder, sammen eller alene, manglende syklisk inspeksjon (8), jf. ovenstående, ikke tilfredsstillende etterlevelse av hvitvaskingsreglene (5), samt egen økonomi (1).

Kontrollopplegget for 2016

Reglement for kvalitetskontrollutvalget § 2–2 ble i 2015 endret til:

«Kvalitetskontrollen av ansvarlige revisorer gjennomføres slik at alle medlemmer som skal kontrolleres i henhold til § 2–1, blir kontrollert minst hvert sjette år. Ut over dette gjennomføres hvert år et antall kontroller etter Kvalitetskontrollutvalgets nærmere beslutning. Medlemmer som har hatt oppfølgingskontroll etter § 3–8 kontrolleres på nytt innen tre år etter oppfølgingskontrollen.»

Dette medfører at det vil bli trukket ut ca. 25 ekstra kontroller hvert år, og at revisorer som har bestått en oppfølgingskontroll vil bli kontrollert på nytt innen tre år.

Fokusområder 2016

For 2016-kontrollen har Finanstilsynet godkjent følgende fokusområder:

- Revisjon av inntekter
- Verdsettelse/nedskrivning av anleggsmidler
- Etterlevelse av hvitvaskingsreglene

Om kvalitetskontrollen

Tilsynet med revisorer er i Norge tillagt Finanstilsynet, jf. finanstilsynsloven § 1 første ledd nr. 9. Alle oppdragsansvarlige revisorer skal kontrolleres minimum hvert sjette år, men revisorer som reviderer årsregnskap for foretak av allmenn interesse, skal kontrolleres minst hvert tredje år, jf. revisorloven § 5b-2, første ledd.

Finanstilsynet kan utpeke andre til å gjennomføre kvalitetskontroll. Finanstilsynet kontrollerer selv de revisorene som reviderer årsregnskap for foretak av allmenn interesse, mens Revisorforeningen gjennomfører kontroll av medlemmer som ikke kontrolleres av Finanstilsynet. Den kvalitetskontrollen Revisorforeningen er utpekt til å gjennomføre av sine medlemmer, følger av «Retningslinjer for periodisk kvalitetskontroll av revisorer og revisjonsselskaper» fra Finanstilsynet.

Finanstilsynet bygger sin kvalitetskontroll på den kontrollen som Revisorforeningen utfører av sine medlemmer.

KLAR BEDRING: Resultatene fra kvalitetskontrollen av revisorene i 2015 viser en klar bedring.